

Brüssel, 13.3.2019
C(2019) 2055 final

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

13.3.2019,

millega täiendatakse direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas

SELETUSKIRI

1. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI TAUST

Uuesti sõnastatud taastuvenergia direktiiviga¹ (edaspidi „direktiiv“) kehtestatakse uus lähenemisviis biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste tootmisega seonduvast maakasutuse kaudsest muutusest tuleneva heite probleemi lahendamiseks.

Maakasutuse kaudsest muutusest tulenev heide võib tekkida siis, kui varem toiduainete ja loomasööda tootmiseks kasutatud karja- või põllumaad hakatakse kasutama biomassist saadavate kütuste tootmiseks. Nõudlus toidu ja sööda järele tuleb ikkagi rahuldada kas senise tootmise intensiivistamisega või mittepõllumajandusmaade tootmisega võtmisega mujal. Viimasel juhul võib maakasutuse kaudne muutus (mittepõllumajandusmaade muutmise põllumajandusmaaks toidu või sööda tootmise eesmärgil) põhjustada kasvuhoonegaaside heite tekkimise,² eriti juhul, kui see mõjutab suure süsinikuvaruga maad, nagu metsad, märgalad ja turbamaa. Asjaomane kasvuhoonegaaside heide võib olla märkimisväärne ning osaliselt või täielikult nullida üksikute biokütustega saavutatava kasvuhoonegaaside heite vähenemise.

Selle probleemi lahendamiseks sätestatakse direktiivis riiklikud piirnormid toidu- või söödakultuuridest toodetavate, maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste jaoks, mille puhul täheldatakse tootmisala märkimisväärset laienemist suure süsinikuvaruga maadele; kõnealused piirnormid vähendatakse aastaks 2030 järk-järgult nullini. Need piirnormid mõjutavad nende kütuste hulka, mida võib arvesse võtta taastuvenergia riigi üldise taastuvate energiaallikate osakaalu ning transpordiga seotud taastuvenergia osakaalu arvutamisel. Seega saavad liikmesriigid endiselt piirnormidega reguleeritud kütuseid importida ja kasutada, kuid nad ei saa käsitada neid taastuvenergiana ja sellest tulenevalt ei saa neid taastuvenergia eesmärkide puhul arvesse võtta.

Direktiiviga kehtestatakse erand nendest piirangutest niisuguste biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste puhul, mis on sertifitseeritud maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütustena.

Uue lähenemisviisi rakendamiseks sätestatakse käesolevas delegeeritud õigusaktis konkreetsed kriteeriumid järgmisteks toiminguteks:

1. niisuguste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramine, mille puhul täheldatakse tootmisala märkimisväärset laienemist suure süsinikuvaruga maadele, ja
2. maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimine.

Delegeeritud õigusakt on lisatud ka aruandele asjaomaste toidu- ja söödakultuuride tootmise laienemise kohta kogu maailmas. Aruandes on esitatud teave, mida liikmesriigid saavad kasutada koos delegeeritud õigusaktis sätestatud kriteeriumidega, et teha kindlaks

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta.

² Metsade maharaiumisel ja turbaalade kuivendamiseks vabaneb puudesse ja pinnasesse ladestunud süsinik CO₂-na.

maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga biokütused, vedelad biokütused ja biomasskütused ning sertifitseerida asjaomase väikese riskiga biokütused, vedelad biokütused ja biomasskütused³.

2. ÕIGUSAKTI VASTUVÕTMISELE EELNENUD KONSULTEERIMINE

Võttes arvesse lühikest ajavahemikku direktiivi jõustumise (24. detsember 2018) ja delegeeritud õigusakti vastuvõtmiseks artikli 26 lõikes 2 sätestatud tähtpäeva vahel, ei olnud võimalik sellele lisada mõjuhindangut, hoolimata toimiku poliitilisest tähtsusest. Kogu maailmas asjaomaste toidu- ja söödakultuuride tootmise laienemist käsitlevas aruandes on siiski esitatud põhjalik ülevaade ilmunud materjalidest ning maakasutuse kaudset muutust ja asjaomaste toidu- ja söödakultuuride tootmise laienemist kajastavate kättesaadavate teadusandmete analüüs. Seotud teave võimaldab olemasolevaid võimalusi põhjalikult hinnata ja võrrelda, et komisjon saaks täita direktiivi artikli 26 lõike 2 kohaseid volitusi.

Peale selle on delegeeritud õigusakti aluseks mitme sellise konsultatsiooni tulemused, mille komisjon on läbi viinud direktiivi artikli 26 lõike 2 rakendamise raames, sealhulgas sidusrühmade ja valdkonna juhtivate erialateadlaste kaasamise hõlbustamiseks ekspertide ja sidusrühmadega 19. novembril 2018 ja 5. märtsil 2019 korraldatud kahe seminari tulemused ning liikmesriikide ekspertidelt tagasiside saamiseks eksperdirühmaga korraldatud koosoleku tulemused.

Nende konsultatsioonide põhjal on olemas konsensus vajaduse osas kasutada uusimaid andmeid ja võimaldada arvesse võtta tulevikus tehtavaid muudatusi, nt 2023. aastal toimuva läbivaatamise käigus. Siiski tekkis kaks eri arvamusega rühma: ühed nõudsid kindalt piirkondlike erinevuste arvesse võtmist ja teised eelistasid globaalset lähenemisviisi. Mis puutub maakasutuse kaudse muutuse väikese riski sertifitseerimist, rõhutas enamik sidusrühmi läbipaistvuse tagamise ja sertifitseerimissüsteemis pettuste vältimise vajadust. Peale selle leidsid osalejad üldiselt, et on oluline tagada, et maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga lähteainete tootmiseks võetud meetmed oleksid täiendava iseloomuga, st läheksid tavapärasest tegevusest kaugemale.

Delegeeritud õigusakti eelnõu avaldati üldsuse tagasiside saamiseks parema õigusloome portaalis 8. veebruarist kuni 8. märtsini 2019. Aruanne asjaomaste toidu- ja söödakultuuride tootmise laiendamise ülemaailmse hetkeseisu kohta avaldati energeetika peadirektoraadi veebisaidil 14. märtsil.

Üldsuse tagasiside raames saadud arvukad vastused võimaldasid koguda arvamusi igat liiki asjaomastelt sidusrühmadelt. Komisjonil paluti sõnaselgelt uuesti kaaluda sertifitseeritava täiendava lähteaine ja artiklis 5 sätestatud peamiste erandite kohaldamisala seoses maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütuste sertifitseerimisega. Eelkõige kritiseeriti laialdaselt erandeid kasutamata maal ja väikepõllumajandusettevõtjate poolt toodetavate biokütuste suhtes kohaldatavate rahalise täiendavuse kriteeriumidest, sest need võivad luua lünga maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga kategoorias ning sellest tulenevalt tuua kaasa maakasutuse kaudse muutuse suure riski. Samuti käsitleti mitmes märkuses vajadust lisada igale põllukultuuri liigile korrektsed tootlikkustegurid, mida kasutatakse artiklis 3 esitatud valemis, mida on sobivam ja hõlpsam kasutada selle kindlakstegemisel, kas lähteaine kuulub maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga kategooriasse.

³ Aruanne avaldatakse peatselt järgmisel veebilehel: <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/renewable-energy/biofuels/sustainability-criteria>

Saadud tagasiside tulemusena kustutati artiklist 5 üldviide kasutamata maale, et asjaomase erandi ulatus piirduks üksnes mahajäetud või oluliselt rikutud maa piiratud kategooriaga. Samuti muudeti väikepõllumajandusettevõtjate määratlust, et välistada võimalikke kuritarvitusi ettevõtete poolt, kelle kontrolli all on mitu väiketootjat, ning sertifitseerimisele kuuluva täiendava toodangu arvutamisel võetakse aluseks saagikuse dünaamiline tase, mis kajastab täpsemalt toodangu tegelikku suurenemist rohkem, kui on võimalik saavutada hetkesuundumiste jätkumise korral. Samuti vaadati läbi valem, et hõlmata iga põllukultuurikategooria tootlikkustegurid.

Lõpetuseks sõnastati mitu põhjendust ümber selgitamaks, et i) parim lähenemisviis direktiivis sätestatud eesmärkide saavutamiseks on globaalne lähenemisviis konkreetse lähteaine suhtes, mida tuleks eelistada riigipõhisele lähenemisviisile; ii) sertifitseeritavad maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütused osutavad igal juhul toodangu suurenemisele rohkem, kui on võimalik saavutada hetkesuundumiste jätkumise korral; iii) konkreetne rahalise täiendavuse kriteerium, mille täitmist tuleb lähteaine tootlikkuse suurenemise meetmete puhul tõendada, on ajendatud Kyoto protokolliga raames välja töötatud ja tugeva puhta arengu mehhanismist; iv) väikepõllumajandustootjate suhtes kohaldatav erand rahalise täiendavuse tõendamise kohustusest põhineb arusaamal, et võrreldes suurtootjatega on neil suurem potentsiaal saavutatava tootlikkuse kasvu osas; v) tootmisse tehtud investeeringute amortiseerumisel on oluline roll täiendavate meetmete arvessevõtmise ajalise piirangu kindlaksmääramisel ning vi) komisjon muudab maakasutuse kaudse muutuse väikese riski sertifitseerimise eeskirju veelgi konkreetsemaks ja ühtlustab neid rakendusaktide vastuvõtmise teel.

3. DELEGEERITUD ÕIGUSAKTI ÕIGUSLIK KÜLG

Delegeeritud õigusakt on vastu võetud direktiivi artikli 26 lõike 2 kohaselt, millega on antud komisjonile õigus seda teha, et sätestada kriteeriumid maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks ning selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramiseks, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale. Delegeeritud õigusakt põhineb parimatel kättesaadavatel teadusandmetel ja on lisatud aruandele asjaomaste toidu- ja söödakultuuride tootmise laienemise kohta kogu maailmas.

Delegeeritud õigusaktis sätestatakse asjaomaste õiguste põhielemendid, eelkõige:

- (a) niisuguste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise kriteeriumid, mille puhul täheldatakse tootmisala märkimisväärselt laienemist suure süsinikuvaruga maadele⁴;
- (b) maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise üldkriteeriumid;
- (c) täiendavuspõhimõttele vastavate meetmete erikriteeriumid;
- (d) auditeerimis- ja kontrollinõuded maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks.

⁴

Laienumise olulisuse määramiseks kasutatakse valemit, mis arvestab suure süsinikuvaruga maadel kasvatatud konkreetsest lähteainest toodetud biokütuste abil saavutatud kasvuhoonegaaside heite vähenemist ning täpselt samade biokütuste poolt kaudselt põhjustatud kasvuhoonegaaside heidet, nagu on selgitatud asjaomaste toidu- ja söödakultuuride tootmise laiendamise ülemaailmse seisundi aruandes.

KOMISJONI DELEGEERITUD MÄÄRUS (EL) .../...,

13.3.2019,

millega täiendatakse direktiivi (EL) 2018/2001 selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise osas, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise osas

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta,⁵ eriti selle artikli 26 lõike 2 neljandat lõiku,

ning arvestades järgmist:

- (1) Selleks et lahendada maakasutuse kaudse muutuse probleem, nõutakse direktiiviga (EL) 2018/2001, et komisjon võtaks vastu delegeeritud õigusakti, milles sätestatakse niisuguste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise kriteeriumid, mille puhul täheldatakse tootmisala märkimisväärselt laienemist suure süsinikuvaruga maadele, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise kriteeriumid. Need sätted tuleks lisada Euroopa Parlamendile ja nõukogule sel kuupäeval esitatud aruandele asjaomase lähteaine tootmise laiendamise ülemaailmse olukorra kohta (edaspidi „lähteaine tootmise laiendamise aruanne“).
- (2) Maakasutuse kaudset muutust võib esineda siis, kui varem toidu või sööda tootmiseks kasutatud maal hakatakse tootma biokütuseid, vedelaid biokütuseid ja biomasskütuseid. Sellisel juhul on vaja endiselt rahuldada nõudlust toidu ja sööda järele, mis võib põhjustada põllumajandusmaa laiendamist suure süsinikuvaruga maadele (näiteks metsad, märgalad ja turbamaa), millega kaasneb kasvuhoonegaaside lisaheide.
- (3) Ei Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2009/28/EÜ⁶ ega direktiivis (EL) 2018/2001 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumid ei võta arvesse maakasutuse kaudsest muutusest tulenevat heidet.
- (4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2015/1513⁷ ei tunnistata mitte üksnes maakasutuse kaudse muutusega seotud heite olemasolu, vaid ka asjaolu, et hoolimata selle heite arvutamise ebakindlusest võib maakasutuse kaudse muutusega seotud

⁵ ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ning direktiivide 2001/77/EÜ ja 2003/30/EÜ muutmise ja hilisema kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 140, 5.6.2009, lk 16).

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1513, millega muudetakse direktiivi 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi kohta ning direktiivi 2009/28/EÜ taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta (ELT L 239, 15.9.2015, lk 1).

kasvuhoonegaaside heite suurusjärg olla selline, mis nullib osaliselt või täielikult üksikute biokütustega (kõnealuse direktiivi mõistes) ja vedelate biokütustega saavutatava kasvuhoonegaaside heite vähenemise. Seepärast kehtestati sellega üldine piirnorm teraviljast ja muudest tärkliiserikastest põllukultuuridest, suhkrukultuuridest, õlikultuuridest ning muudest kultuuridest, mida kasvatatakse põllumajandusmaal põhikultuuridena peamiselt energia tootmiseks, toodetavate kütuste kogusele, mida võib võtta arvesse direktiivis 2009/28/EÜ püstitatud eesmärkide saavutamisel. See piirnorm tähendab, et niisuguste kütuste puhul arvestatakse nende osakaaluks igas liikmesriigis raudtee- ja maanteetranspordil energia lõpptarbimises maksimaalselt 7 %.

- (5) Direktiiviga (EL) 2018/2001 jäetakse transpordis tarbitavate toidu- ja söödakultuuridest toodetavate biokütuste ja biomasskütuste piirnorm kehtima ning muudetakse see rangemaks, kehtestades konkreetsed riiklikud piirnormid nende kütuste kogupanusele liidu 2030. aasta taastuvenergiaeesmärgi saavutamisse. Nende piirnormide aluseks on kõnealuste kütuste riiklik osakaal 2020. aastal raudtee- ja maanteetranspordil energia lõpptarbimises igas liikmesriigis; seda osakaalu on võimalik suurendada ühe protsendipunkti võrra maksimaalselt 7 %-ni.
- (6) Direktiiviga (EL) 2018/2001 nõutakse samuti niisuguste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga, toidu- ja söödakultuuridest toodetavate biokütuste, vedelate biokütuste ja massbiokütuste suhtes, mille puhul täheldatakse lähteaine tootmise ala märkimisväärset laienemist suure süsinikuvaruga maadele, konkreetse piirangu kehtestamist, milleks on nende tarbimise tase igas liikmesriigis 2019. aastal. Alates 31. detsembrist 2023 tuleks nende osakaalu järk-järgult vähendada 0 %-ni hiljemalt 2030. aastal.
- (7) Kuigi on laialdaselt teada, et on olemas maakasutuse kaudsest muutusest tulenevad riskid, mis on seotud toidu- ja söödakultuuride kasutamisega kütuse tootmiseks, näitab teaduskirjandus, et maakasutuse kaudsest muutusest tingitud heite tase on mitmesugustest teguritest, sealhulgas taastuvkütuste tootmiseks kasutatava lähteaine liigist, biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste kasutamisest tuleneva lähteaine täiendava nõudluse ulatusest ning sellest, mil määral on suure süsinikuvaruga maa kogu maailmas kaitstud.
- (8) Teaduskirjandusest nähtub ka, et maakasutuse kaudse muutuse mõju biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste abil kasvuhoonegaaside heite vähenemise saavutamise võimalusele on eriti suur õlikultuuride puhul. Seepärast käsitatakse niisugustest lähteainetest toodetud taastuvkütuseid laialdaselt maakasutuse kaudsest muutusest tuleneva suurema riskiga kütustena. Seda kajastatakse nii direktiivi 2009/28/EÜ VIII lisa A osas kui ka direktiivis (EL) 2018/2001. Lähteaine tootmise laiendamise aruanne, mis kajastab uusimaid ja parimaid kättesaadavaid teadusandmeid toidu- ja söödakultuuride tootmisala laienemise kohta suure süsinikuvaruga maadele kogu maailmas, kinnitab, et need põllukultuurid põhjustavad ka täheldatud kõnealusest laienemisest valdava osa kogu maailmas.
- (9) Lähteaine tootmise laiendamise aruandes rõhutatakse ka asjaolu, et õlikultuuride tootmisala suure süsinikuvaruga maadele laienemise mõju biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste abil kasvuhoonegaaside heite vähenemise saavutamise võimalusele on mitmest tegurist. Nende hulgas on maakasutuse absoluutne ja suhteline laienemine konkreetsest võrdlusaastast alates, võrreldes asjaomase põllukultuuri tootmise kogupindalaga, kõnealusest laienemisest suure süsinikuvaruga maadel toimunud osa ja samuti asjaomase suure süsinikuvaruga maa liik, ning neil kõigil on oluline roll asjaomase laienemise olulisuse kindlakstegemises direktiivi (EL)

2018/2001 kohaldamisel. Neid tegureid ja iga põllukultuurirühma konkreetseid tootlikkustegureid tuleks seetõttu arvesse võtta nende maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga, toidu- ja söodakultuuridest toodetavate biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste kindlaksmääramise kriteeriumide sätestamisel, mille puhul täheldatakse lähteaine tootmise ala märkimisväärsed laienemist suure süsinikuvaruga maadele.

- (10) Võttes arvesse kõiki eelnevaid kaalutlusi, sealhulgas kõiki asjakohaseid teadusandmeid ja -uuringuid, mitmesuguste lähteainete vahelisi erinevusi, eri kaupade turgude globaalset iseloomu ja toimimisviisi, täielike andmete suhtelist kättesaadavust ning nende korrapärast ja sagedast läbivaatamist, samuti Euroopa Liidu asjaomaseid rahvusvahelisi kohustusi, on leitud, et kõige asjakohasem, objektiivsem ja tasakaalustatum meetodika reguleerimisprotsessi selles etapis on niisugune, mis põhineb iga konkreetse lähteaine globaalsel olukorral, mitte lähenemisviis, mille puhul eristatakse konkreetseid riike. See on parim saavutatav regulatiivne lähenemisviis, millega võetakse arvesse käesoleva määrusega taotletavaid konkureerivaid ja samas üksteist täiendavaid eesmärke. Seda lähenemisviisi tasakaalustab asjakohaselt veelgi maakasutuse kaudse muutuse väikese riski sertifitseerimise võimalus.
- (11) Direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 26 lõike 2 kohaselt peavad liikmesriigid kohaldama käesolevas määruses sätestatud kriteeriume niisuguste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramiseks, mille puhul täheldatakse tootmisala märkimisväärsed laienemist suure süsinikuvaruga maadele. Seda peaksid nad tegema käesoleva määruse kohaselt läbi vaadatavas lisas esitatud teabe alusel. Komisjon peaks lähteainete tootmise laiendamise aruannet regulaarselt läbi vaatama, et võtta arvesse muutuvaid asjaolusid ja uusimaid kättesaadavaid teaduslikke tõendeid. Lisa tuleks muuta, kui see on asjakohane.
- (12) Teatavatel asjaoludel on võimalik üldiselt maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga kütustena käsitletavate biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütustega seotud maakasutuse kaudse muutuse mõju vältida, ning asjaomaste lähteainete kasvatamine võib isegi asjaomastele tootmisaladele kasulikuks osutuda. Sellistel juhtudel on vaja kehtestada kriteeriumid, mis võimaldavad maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste kindlakstegemist ning nende sellistena sertifitseerimist. Sertifitseeritud maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütused, vedelad biokütused ja biomasskütused tuleks maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga, toidu- ja söodakultuuridest toodetavate biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste suhtes kehtestatud piirnормi ja selle järkjärgulise vähendamise järgimise nõudest vabastada, tingimusel et asjaomased kütused vastavad asjakohastele säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele, mis on sätestatud direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 29.
- (13) Biokütuseid, vedelaid biokütuseid ja biomasskütuseid tuleks maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena käsitleda üksnes juhul, kui nende tootmise lähteaine kasvatamisel kasutatakse nõuetekohaselt kontrollitavaid meetmeid tootlikkuse suurendamiseks rohkem, kui on võimalik saavutada hetkesuundumiste jätkumise korral. Peale selle peaksid need meetmed tagama lähteainete kestlikkuse, võttes arvesse kõiki direktiivis 2009/28/EÜ või direktiivis (EL) 2018/2001 taastuvenergiaeesmärkide kohta sätestatud nõudeid.
- (14) Maakasutuse kaudse muutuse väikese riski sertifitseerimise positiivse mõju täiendava tagatisena tuleks maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütuste tootmiseks kasutatavat täiendavat lähteainet arvesse võtta üksnes juhul, kui see tuleneb meetmete

piiratud kategooriast. Analoogselt Kyoto protokollis puhta arengu mehhanismi raames kohaldatavatele rahalise täiendavuse kriteeriumidele tuleks eelkõige arvesse võtta üksnes meetmeid, mis on rahaliselt atraktiivsed, sest võimaldavad saada kõnealusest sertifitseerimisest rahalist tulu.

- (15) Peale selle on asjakohane mitte kohaldada rahalise täiendavuse kriteeriumi täiendava lähteaine suhtes, mida kasvatatakse mahajäetud või oluliselt rikutud maal või mida kasvatavad väikepõllumajandusettevõtjad. See tooks kaasa põhjendamatu halduskoormuse, võttes arvesse märkimisväärset tootlikkuse paranemise võimalust ning takistusi vajalike investeeringute rahastamisel. Seega tuleks mahajäetud või oluliselt rikutud maal või väikepõllumajandusettevõtjate poolt võetavate meetmete suhtes teha erand kohustusest tõendada vastavust rahalise täiendavuse kriteeriumidele, ilma et see mõjutaks nõuet toota täiendavat lähteainet ja täita säästlikkuskriteeriume. Mitme analüüsi (sealhulgas ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni väikepõllumajandustootjate andmepilt) käigus tehtud statistilist tööd arvestades tuleks selles kontekstis väikesena käsitada alla kahe hektari suurust põllumajanduslikku majapidamist.
- (16) Arvesse tuleks võtta ainult olemasolevate või uute projektide raames toimunud tootlikkuse suurenemist suurema saagi saamiseks võetud meetmete tulemusena. Seepärast peaks sertifitseerimisperiood olema ajaliselt ja ulatuselt piiratud, et oleks võimalik asjaomase investeeringu täielik amortiseerumine ning sertifitseerimise toimivuse kontrollimise töökindla korra kehtestamine.
- (17) Maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sujuva sertifitseerimisprotsessi tagamiseks peaksid ettevõtjad saama toetuda kindlatele ja usaldusväärsetele sertifitseerimiseeskirjadele. Nendes eeskirjades tuleks arvesse võtta ka direktiivi (EL) 2018/2001 ümbersõnastatud artikli 30 kohaste vabatahtlike riiklike või rahvusvaheliste kavade rolli; nimetatud artikliga tugevdati nende ülesandeks oleva kontrollimise usaldusväärsust võrreldes direktiivi 2009/28/EÜ vastavate sätetega. Lisaks direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõike 6 kohastele komisjoni poolt tunnustatud riiklikele kavadele võib maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuseid, vedelaid biokütuseid ja biomasskütuseid sertifitseerida vabatahtlike kavade raames, sest need tõendavad vastavust direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 29 sätestatud säästlikkuse kriteeriumidele.
- (18) Selleks et ettevõtjate esitatud teave oleks läbipaistev, täpne, usaldusväärne ja pettuste eest kaitstud, tuleks kehtestada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja massbiokütuste sertifitseerimise üldeeskirjad, millega nähakse ette asjakohane standard ettevõtjate esitatud nõuete sõltumatuks auditeerimiseks. Neid eeskirju, mis hõlmavad ka rühmiti sertifitseerimist, võib veelgi konkreetsemaks muuta ja ühtlustada rakendusaktide vastuvõtmise teel vastavalt direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikele 8,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega sätestatakse selliste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise kriteeriumid, mille tootmise ala on märkimisväärselt laienenud suure süsinikuvaruga maale, ning maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise kriteeriumid.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- (1) „õlikultuurid“ – toidu- ja söödakultuurid, näiteks raps, õlipalm, sojauba ja päevalill, mis ei ole tärgliserikkad põllukultuurid ega suhkrukultuurid, mida tavaliselt biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste tootmise lähteainena kasutatakse;
- (2) „kasutamata maa“ – alad, mida vähemalt viie järjestikuse aasta jooksul enne biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste tootmiseks kasutatava lähteaine kasvatamise algust ei kasutatud toidu- ega söödakultuuride, muude energiakultuuride ega märkimisväärse koguse kariloomade sööda kasvatamiseks;
- (3) „mahajäetud maa“ – kasutamata maa, mida varem kasutati toidu- ja söödakultuuride kasvatamiseks, kuid kus toidu- ja söödakultuuride kasvatamine lõpetati biofüüsikaliste või sotsiaal-majanduslike takistuste tõttu;
- (4) „oluliselt rikutud maa“ – maa, mis on määratletud direktiivi (EL) 2018/2001 V lisa C osa punktis 9;
- (5) „täiendavuspõhimõttele vastav meede“ – põllumajandustava mis tahes parendamine, mis jätkusuutlikul viisil suurendab toidu- ja söödakultuuride saagikust maal, mida juba kasutatakse toidu- ja söödakultuuride kasvatamiseks; samuti igasugune tegevus, mis võimaldab toidu ja söödakultuuride kasvatamist kasutamata maal, sealhulgas mahajäetud maal, eemärgiga toota biokütuseid, vedelaid biokütuseid ja biomasskütuseid;
- (6) „lisalähteaine“ – toidu- ja söödakultuuri kogus, mis selgelt piiritletud alal täiendavuspõhimõttele vastava meetme võtmise otsese tulemusena toodeti, võrreldes saagikuse dünaamilise tasemega;
- (7) „saagikuse dünaamiline tase“ – keskmine saak piiritletud alalt, millel rakendati täiendavuspõhimõttele vastavat meetet, arvatuna kokku kolmeaastase perioodi kohta, mis vahetult eelnes kõnealuse meetme rakendamise aastale, võttes arvesse eelmise aastakümne jooksul selle lähteaine puhul täheldatud keskmist saagikuse suurenemist ning püsikultuuride korral kogu kasvatusaja saagikõveraid, välistades saagikuse kõikumised;
- (8) „suure süsinikuvaruga maa“ – märgalad, sealhulgas turbaalad, ning püsivalt metsaga kaetud alad direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktide a, b ja c tähenduses;
- (9) „väikepõllumajandusettevõtjad“ – põllumajandustootjad, kes sõltumatult tegelevad põllumajandusliku tegevusega majapidamises, mille põllumajandusmaa pindala on alla kahe hektari ja mille suhtes neil on omandi- või valdusõigus või muu samaväärne õigus, mille alusel maad kasutada, ning kes ei ole ühegi ettevõtte teenistuses, välja arvatud ühistu, mille liikmed nad koos teiste väikepõllumajandusettevõtjatega on, kui selline ühistu ei ole kolmanda isiku kontrolli all;

- (10) „püsimikultuurid“ – külvikorravälised kultuurid, välja arvatud püsirohumaad ja püsimikarjamaad, mis võtavad maa enda alla vähemalt viieks aastaks või kauemaks ja annavad korduvat saaki.

Artikkel 3

Niisuguste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramise kriteeriumid, mille puhul täheldatakse tootmisala märkimisväärses laienemises suure süsinikuvaruga maadele

Niisuguste maakasutuse kaudse muutuse suure riskiga lähteainete kindlaksmääramiseks, mille puhul täheldatakse tootmisala märkimisväärses laienemises suure süsinikuvaruga maadele, kehtivad järgmised kriteeriumid:

- (a) lähteainete ülemaailmse tootmisala keskmine aastane laienemine alates 2008. aastast on suurem kui 1 % ja mõjutab rohkem kui 100 000 hektarit;
- (b) asjaomase laienemise osa, mis toimub suure süsinikuvaruga maadele, on suurem kui 10 %, arvutatuna järgmise valemi järgi:

$$x_{hcs} = \frac{x_f + 2,6x_p}{PF}$$

kus

x_{hcs} = suure süsinikuvaruga maale laienemise osakaal;

x_f = direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktides b ja c osutatud maale laienemise osakaal;

x_p = direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 29 lõike 4 punktis a osutatud maale, sealhulgas turbaaladele laienemise osakaal;

PF = tootlikkustegur.

PF on maisi puhul 1,7; palmiõli puhul 2,5; suhkrupeedi puhul 3,2; suhkruroo puhul 2,2 ja kõigi muude põllukultuuride puhul 1.

Punktides a ja b esitatud kriteeriumide kohaldamine peab põhinema artikli 7 kohaselt läbi vaadatud lisas esitatud tabel.

Artikkel 4

Maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimise üldkriteeriumid

1. Biokütuseid, vedelaid biokütuseid ja biomasskütuseid võib maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena sertifitseerida üksnes juhul, kui on täidetud kõik järgmised kriteeriumid:
 - (a) biokütused, vedelad biokütused ja biomasskütused vastavad direktiivi (EL) 2018/2001 artiklis 29 sätestatud säästlikkuse ja kasvuhoonegaaside heite vähendamise kriteeriumidele;
 - (b) biokütused, vedelad biokütused ja biomasskütused on toodetud täiendavast lähteainest, mis on saadud täiendavuspõhimõttele vastavate meetmete abil, mis vastavad artiklis 5 sätestatud erikriteeriumidele;
 - (c) tõendid, mis on vajalikud täiendavate lähteainete kindlakstegemiseks ja täiendavate lähteainete tootmisega seotud väidete tõendamiseks, on asjaomaste ettevõtjate poolt nõuetekohaselt kogutud ja põhjalikult dokumenteeritud.

2. Lõike 1 punktis c osutatud tõendid peavad vähemalt sisaldama teavet täiendava lähteaine tootmiseks võetud täiendavuspõhimõttele vastavate meetmete kohta ning selle kohta, millistel piiritletud aladel neid meetmeid rakendati ning milline oli sellelt maalt saadud keskmine saak kolmeaastase perioodi jooksul, mis vahetult eelnes kõnealuse meetme rakendamise aastale.

Artikkel 5

Täiendavuspõhimõttele vastavad meetmed

1. Biokütuseid, vedelaid biokütuseid ja biomasskütuseid võib maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena sertifitseerida üksnes juhul, kui:
 - (a) täiendava lähteaine tootmiseks võetavad täiendavuspõhimõttele vastavad meetmed täidavad vähemalt üht järgmistest tingimustest:
 - i) need muutuvad majanduslikult atraktiivseks või nende rakendamisel ei ole takistusi üksnes seetõttu, et täiendavast lähteainest toodetud biokütuseid, vedelaid biokütuseid ja biomasskütuseid võib arvesse võtta direktiivis 2009/28/EÜ või direktiivis (EL) 2018/2001 püstitatud taastuvenergiaseesmärkide saavutamisel;
 - ii) need võimaldavad kasvatada toidu- ja söödakultuure mahajäetud maal või oluliselt rikunud maal;
 - iii) neid rakendavad väikepõllumajandusettevõtjad;
 - (b) täiendavuspõhimõttele vastavaid meetmeid ei ole võetud varem kui kümme aastat enne biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimist maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga kütustena.

Artikkel 6

Auditeerimis- ja kontrollinõuded maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks

1. Maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuste, vedelate biokütuste ja biomasskütuste sertifitseerimiseks peab ettevõtja:
 - (a) esitama oma nõuete toetamiseks usaldusväärse teabe, millega tagatakse, et kõik artiklites 4 ja 5 sätestatud nõuded on täidetud;
 - (b) auditeerimise lähenemisviisi avaliku kontrollimise vajadusest tulenevalt tagama esitatava teabe asjakohasele standardile vastava sõltumatu auditeerimise ja piisava läbipaistvuse ning
 - (c) esitama tõendid auditite läbiviimise kohta.
2. Auditi käigus kontrollitakse, kas ettevõtjate esitatud andmed on täpsed, usaldusväärsed ja pettusekindlad.
3. Selleks et tõendada, et saadetise saab liigitada maakasutuse kaudse muutuse väikese riskiga biokütuseks, vedelaks biokütuseks või massbiokütuseks, peavad ettevõtjad kasutama direktiivi (EL) 2018/2001 artikli 30 lõikes 1 sätestatud massibilansisüsteemi. Kooskõlas direktiivi (EL) 2018/2001 artikliga 30 artiklites 4–6 sätestatud kriteeriumidele vastavust võib tõendada vabatahtlike kavade raames.

Artikkel 7

Järelevalve ja läbivaatamine

30. juuniks 2021 vaatab komisjon läbi kõik aruande asjakohased aspektid, eelkõige andmed lähteaine tootmise laienemise kohta, samuti tõendite tegurite kohta, mis õigustavad väikepõllumajandusettevõtjaid puudutavat sätet artikli 5 lõikes 1, ning muudab vajaduse korral käesolevat määrust. Läbivaadatud aruanne esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning sellest saab alus artiklis 3 sätestatud kriteeriumide kohaldamiseks.

Seejärel vaatab komisjon läbi aruandes esitatud andmed, võttes arvesse muutuvaid asjaolusid ja uusimaid kättesaadavaid teaduslikke tõendeid.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 13.3.2019

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER